

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 OKTÓBER 28.

SZERDA

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 1'50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Rádics István szociálpolitikai miniszter lesz -- A nagyhatalmak beleavatkoznak a görög-bolgár konfliktusba -- Szigorú vizsgálatot indítanak a fegyveres akció miatt -- Vilmos császár a sárga veszedelemről -- Mussolini dühös locarnói kudarcra miatt -- Újból elhalasztották a Srpska Zadružna Banka csődtárgyalását -- Nikics villát vásárolt Zagrebban

Az illúziók palotája,

ahogyan Gustav le Bon rendkívül találóan jellemezte a Népszövetséget, nem tud békét teremteni a váratlanul támadt bolgár-görög konfliktusban. Az illúziók palotája hasonlatossá kezd válni a Muzsához, amelynek, mint ismeretes, rendszerint alig van szava a háborúban. A világháború után alakult Szent Szövetség üzleti érdekeinek közelebbi védelmére kiagyalt frázisok felmondották a szolgálatot már akkor, amikor a riffkabilok élén a „puszták lovagja”. Abd el Krim hadat üzent a francia imperializmus kegyetlen gyarmatpolitikájának, s teljes tehetetlenségben ténferegnek most, amikor a bolgár és görög Hőferek egymást igyekeznek lepipálni harctéri jelentéseikben. Ezekilencszázhuszonötben már tíz igaz sem találtak Európában, tíz olyan naiv, aki komolyan venné a Népszövetséget, mint a népek valódi szövetségét, s mint egy olyan alakulást, amely valóban az európai béke védelmére alapított anno Domini 1921. Ma nem komikum és nem is tragikum, csak régi kétségeink kései igazolása az a furcsa, fonák és szomorú szerep, amelyet „az illúziók palotája” tölt be a bolgár-görög konfliktus kapcsán. Amikor Ford békehajója 1917-ben Európába érkezett, s az „európai államok szövetsége” kapcsán felvetette a békére való szövetkezés gondolatát, a tervben hitt egész Európa. De akkor, amikor a háború már nem volt politika, gazdasági érdekszférák védelme, csupán a láncairól elszakadult szenvedélyek furiáinak vad garázdálkodása, amikor hetvenkétórás pergőtűzekben pusztították a sokgyermekes családapák százazreit, akkor, ha akármennyire is vágyott békére a szenvedő, kinjaiban fetrengő Európa, Ford békehajójának sürgősen ellengőzt kellett adni. A Népszövetség terve akkor, amikor ugyyszólván minden európai nemzet a porban hevert és önvérében fetrengött, nem valósulhatott meg, s ma is csak azért halott intézmény, mert megvalósítását nem az európai népek békeakarata, hanem a győzők kényekedve diktálta. *A Népszövetség nem a béke, hanem a békeszerződések védelmére alakított.* Ájtatos frazeológiájának sírározásával, kenetes hangjával, valamint szemforgató sápitózásával az egész intézmény ma úgy hat, mintha csak a háborús előimádkozó szerepét volna hivatott betölteni. A francia elnyomás ellen küzdő szabadságmozgalmat „láadás”-nak minősíti a riffkabilok ősi földjén, s nagyképű, fuvolahangu konferenciáján barátságos vállveregetésben részesíti Romániát, amely állam „példásan” bánik kisebbségeivel. Az erdélyi telepések kegyetlen módon elvett földjeiért harmiuc aranyfrank „kártérítést” fizetett, (vajjon Judásnak mit itélt volna meg ez a Népszövetség?) s pillanatnyilag Európában senki sem csodálkozik azon, hogy a teljes erkölcsi összeomlásban fuldokló Népszövetségnek ilyen neveléses szerep jut egy fegyveres konfliktus elintézésénél. Ez a Népszövetség gyenge kópiaja régen elporladt Metternich apró álmának.

Ennyire ő is vitte már száz évvel ezelőtt. De Metternich is csak akkor „mozgósított” és csak akkor intrikált, ha a mindenható császár érdekeit látta veszélyeztetve. Az ő Szent Szövetségében is befelé hajlott az összes szentek keze, s amint látjuk, nem jobbak az erkölcsök a Népszövetségnél sem. Két naiv, szabadságot szerető, érzékeny és sokat szenvedett nép a

gránicon összeverekedik egymással. A Népszövetség érzi a nyugati hatalmak érdektelenségét ebben a konfliktusban, s ezért megelégszik a platói tiltakozás egynéhány pukkanó röppentyűjével. Szerencséje a két államnak, hogy a frontok közelében nincs egy petroleumforrás. Csúnyán megérezhetnék a Népszövetség igazi súlyát és jelentőségét!

Rádics Sztepan szociálpolitikai miniszter lesz

A megsemmisített horvát paraszt párti mandátumok sorsa — Rádics Pavle helyett radikális lesz az agrárreform miniszter

Beograd, október 27. Kormánypárti képviselők tegnap azt közölték a hírlapírókkal, hogy Rádics Sztepan csütörtökön visszatér Beogradba, Rádics visszatérése valószínűleg erősen érezteti majd hatását a politikai életben, bizonyosra veszik ugyanis, hogy a horvát parasztpárt vezére ez alkalommal találkozni fog Pasic Nikola miniszterelnökkel és fontos tanácskozásokat folytat vele.

Rádics Pasiccsal történt legutóbbi találkozása alkalmával bizonyos követelések teljesítését kérte Pasicstól, aki azonban nem adott határozott választ, és gondolkodási időt kért. Pasicshoz közelálló körök véleménye szerint a miniszterelnök nem hajlandó teljesíteni Rádics ama követelését, amelyet az a Rádics párt vezetőinek megsemmisített mandátumai ügyében felállított. Rádics ugyanis a maga és öt alvezére számára mandátumot akar biztosítani. Pasic ezt nem ellenzi, csak azt a módot, amelynek révén Rádics meg akarta szerezni a mandátumokat, ellenezte.

Politikai körökben biztosra veszik, hogy Rádics Sztepan most már rövidesen belép a kormányba és a szociálpolitikai tárcát fogja megkapni. Ha azonban Rádics Sztepan belép a kormányba, Rádics Pavle le fog mondani és helyette egy radikális képviselő kerül az agrárreform miniszterium élére.

A minisztertanács

A minisztertanács tegnapi ülésén ratifikálták a nemzetközi postakonvenciót. Együttal

határozatot hoztak, hogy a postatakarék legnagyobb betéje az eddigi 5000 dinár helyett 25.000 dinár lesz, amit azonban szükség esetén a miniszterium még 50.000 dinárra is felemelhet.

Nikics villája és Rádics palotája

A beogradi „Recs” tegnapi számában feltűnő helyen közli, hogy Nikics Nikola rádicspárti miniszter néhány nappal ezelőtt Zagreb mellett egy gyönyörű villát vett két millió dinárért. A lap szerint Rádics Pavle agrárügyi miniszter is palotát vásárolt Beogradban.

A szkupstina tegnapi ülése

A szkupstina tegnapi ülését 10 órakor nyitotta meg Szubotics elnök teljes részvétlenség mellett. Tadic Glisa képviselő a horvát szlavonorsági erdészeti tisztviselők üldözése miatt interpellálta az erdészeti minisztert.

Az interpelláció után, amelyet kiadtak a miniszternek, áttérnek a napirendre.

Kremzsár szlovén klerikális a legélesebben bírálja a rokkanttörvényt a kormány általi fogalmazásban. Kijelenti, hogy pártja nem szavazhatja meg a javaslatot, mert nem képviseli a rokkantak érdekeit.

Marics Krszta a többség előadója az ellenzék szónokaival polemizál és a javaslat előnyeit ismerteti.

Az elnök ezután az ülést 12 órakor bekezesíti. Következő ülés ma délelőtt 10 órakor.

A nagybirtokok hátrányára előnyben részesítik a kisbirtokosokat

Beogradból jelentik: A parlament legutóbb megszavazta a földműveshitelekéről szóló törvényjavaslatot, amellyel a kormánynak az a célja, hogy a földműves szövetkezeteknek nagyobb hitelt nyújtson, hogy ezek sikeresebb munkát fejthessenek ki. A minisztériumban most folyik a törvény értelmezésére szükséges utasítások összeállítása. A kormánynak ugyanis az a célja, hogy elsősorban azokat a földműves hitelszövetkezeteket támogassa, amelyek eddig is jelentős missziót töltek be a földek kultiválásával és a kisbirtokok fejlesztés

tése körül nagy érdemeik vannak.

A kormány elhatározta, hogy az anyagi válsággal küzdő törpebirtokosok felségélyezésére rendkívüli kedvező feltételek mellett nagyobb hitelt folyósít a földműveszövetkezeteknek, mivel a földművelésügyi minisztérium az agrárreform miniszterrel egyetemben azon fáradozik, hogy a nagybirtokok hátrányára a kisbirtokok hátrányára a kisbirtokosokat támogassa.

A vajdasági földműveszervezetek szintén kapnak majd ebből a kölcsönből, de az új év előtt aligha kerülhet sor a hitelek folyósítására.

Ki áll Görögország mögött?

A népszövetség az illúziók palotája.

A „Balkan“ a görög-bolgár háborús eseményekkel foglalkozva megállapítja, hogy Bon Gusztáv a híres francia szociológus már a világháború alkalmával megjósolta az egyes nemzetek sorsát és állami berendezkedését. A mostani események is igazolták Bon Gusztávot, aki a népszövetséget az „illúziók palotájának“ nevezte. És Bonnak igaza van. A népszövetség nem más, mint illúzió, szemfényvesztés, mert az ember nem lehet más, mint amilyenek teremtették. Nem a teória és az államférfiak receptje szerint, hanem a természet törvényei alapján irányítják az embereket. A népszövetség pedig nem más, mint egy természetellenes intézmény. Már több ízben bizonyította be, hogy nem képes háborukat és háborús konfliktusokat megakadályozni. Nem akadályozta meg a bolsevikiek támadását Lengyelország ellen, Olaszországot Görögország ellen, Görögországot Bulgária ellen. Utóbbi esetben a népszövetség szereplése kómikus és nevetséges. Amíg a népszövetségi liga arról tanácskozik, hogyan lehetne a konfliktust megakadályozni, a görög csapatok már mélyen benyomultak a bolgár hadállásokba. Mi történne abban az esetben, ha egy nap meglepetésszerűen Olaszország megtámadna bennünket? Természetesen a ligánál kellene orvoslást keresnünk. A népszövetség tanácskozási ülne össze, s míg a tanácskozások folynának, az olasz hadsereg már bevonulna Zagrebba, ahogyan a görögök Petricsbe. Milyen garanciákat nyújthat nekünk ilyen esetben a népszövetség? Véleményünk szerint semmiféle. Ha a népszövetség ez alkalommal nem lép fel a legszigorúban Görögország ellen, ha nem bünteti meg azért, mert hadüzenet nélkül egyszerűen átlépte a bolgár határt, egy olyan precedenst fog teremteni, amely súlyos következményekkel járhat minden hasonló esetben. A nemzetközi viszonyok egyszerűen elveszítik minden értéküket és rablóbandák módjára fogunk harcolni egymással. Ha a népszövetség nem léptet életbe büntető szankciókat, minden egyes ilyen esetben, amikor valamely állam határunkat megtámadja, mi is ugyanúgy fogunk eljárni, mint ahogy a görögök a bolgárokkal. Ezt vegyék tudomásul szövetségeseink már előre és erről szerezzen tudomást a népszövetség is. Különbösen ha a görög-bolgár konfliktus mellékkörülményeit mérlegeljük, arra a megállapításra kell jutni, hogy a görög hazardőrök még sem mertek volna ilyen kockázatos vállalatba fogni, ha nem állna a hátuk mögött egy — nagyhatalom! Melyik az a nagyhatalom, amely a Balkán békéjét fel akarja borítani? Sejtjük, de egyelőre még nem mondjuk ki. De az a bizonyos nagyhatalom okulhatna a mult példáján, amikor Ausztria és Törökország is meg akarták ázni saját sirunkat. A Balkán az ilyen „beavatkozásokkal“ szemben mindig a legerélyesebben fog védekezni. A Balkán a békét és a szabadságot akarja, nem a háborút! És azt a békét csak az S. H. S. állam tudja biztosítani, hatalmas és bátor hadseregünk és bizalmunk saját erőnkben!

A jó modorú Zasztava

A „Zasztava“ élesen támadja azokat a „hüllöket“, akik már előre örülnek a radikális párt felbomlásán. A „hüllök“ közé a „Delbácskát“ is sorolja és megállapítja, hogy korai az örömről, mert a radikális pártnak esze ágában sincs felbomlania. Ezek olyan tünetek mint azé az emberé, aki fuladozva a szalmazsál segítségével akar megmenekülni. Pedig maguk is jól tudják, hogy a radikális párt évtizedes tradícióit nem lehet egyszerűen eltüntetni a föld színéről, nem lehet tözsgyökeres radikálisokból „jugoszlávokat“ és „szocialistákat“ faragni. A radikális pártban észlelt aktív erők felcserélése nem más, mint a párt felújítása, felfrissítése, a párt életének újabb vérkeringése. Korai tehát a kárörvendők öröme.

Az antant beogradi katonai attaséi a görög-bolgár határra utaznak

Ellenőrzik, teljesítik-e a hadakozó felek a népszövetség tanácsának határozatait — Vizsgálatot indítanak a konfliktus ügyében

Párisból jelentik, hogy hétfőn este hat órákor tartotta meg a Népszövetség ülését, amelyen a görög-bolgár konfliktussal foglalkoztak. A tárgyalás zárt ajtók mögött folyt. A zárt tárgyalás után a népszövetség azt a határozatot hozta, hogy csapataikat vonják vissza határai mögé, szüntessék meg az ellenségeskedést és erről tegyenek a népszövetségi tanácsnak hatvan óra alatt jelentést.

Együttal felszólította az olasz, francia és angol kormányt, hogy küldjenek ki tiszteket a helyzet megvizsgálására.

Szófia, okt. 27. A sajtó tovább is nagy részletességgel tárgyalja a görög támadás ügyét. A független Slovo megállapítja, hogy a görögök durvasága beszédes precedenst szolgáltat. A görög csapatok vonakodnak a bolgár területről kivonulni, ami könnyen arra vezethet, hogy a népszövetség tekintélye csorbát szenvedjen, bizunk azonban a nemzetekben, amelyek a népszövetség nemzetközi szervezetét az ügy fenntartása érdekében megalakították. A Radikál sulyos bonyodalmaktól tart arra az esetre, ha Görögország vonakodik elfogadni a népszövetség döntését. A lapok egyértelműen hangoztatják annak szükségességét, hogy a támadót példás büntetéssel kell sújtani, mert ha ez nem történik meg, akkor a Balkánon lépten-nyomon zavargásoktól kell tartani.

Ötven bolgár halott

Szófia, okt. 27. Hivatalos jelentések szerint a halottak és sebesültek száma a bolgárok részéről idáig mintegy ötven. Ezek közül huszonhat a katona, míg a többiek polgári lakosok. Az utóbbiak között van öt asszony és két gyermek. Tizenegy katona eltűnt és attól tartanak, hogy ezeket lemészárolták.

Szófia, okt. 27. A miniszterelnök fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette előttük, hogy a kormány éppúgy mint az egész nemzet a lelke mélyén meggyőződve arról, hogy a népszövetség tanácsa megtalálja a görög-bolgár konfliktus olyan megoldását, amely megfelel az ország érdekének és a népszövetség presztízsének. A meghozandó döntésnek az egész világra kiterjedő jelentősége van. A miniszterelnök hangsúlyozottan kijelentette, hogy az eseményekért Bulgáriát semmi felelősség nem terheli, minthogy visszavonult régi határaitól és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Bulgária méltóságát meg fogják őrizni.

Megszűnt az ostromállapot

Szófia, okt. 27. A miniszterelnök nyilatkozott az ostromállapot napokban bekövetkezett megszüntetéséről, amelyet csak a forma kedvéért tartottak fenn és kiemelte, hogy a kormány azt reméli, hogy a szélsőséges elemek

A szovjet fél a retorziótól

Szabadlábba helyeznek két halálraítelt német diákot

Berlin, okt. 27. Kindermann és Waltsch német diákok a mult év folyamán Szovjetországba utaztak tanulmányútra. Egy napon elfogták őket és kommunista véstörvényszék elé állították, amely kémkedés miatt halálra ítélte a két diákot. Hiába védekeztek a vádlottak,

tehetetlenségükről meggyőződve, eddig követett módszereiket, amelyekkel csak a saját céljaiknak ártottak legelső sorban, megváltoztatják és mostantól fogva más taktikát alkalmaznak.

Az érdekeltek a népszövetség előtt

Páris, okt. 27. A népszövetségi tanács mai ülésén az érdekeltektől államok képviselői ismertették kormányuk álláspontját. Mindkét államat párisi követe képviselte.

A bolgár külügyminiszter jelentése

Szófia, okt. 27. A határról jelentik, hogy az elmúlt éjjel és ma délelőtt a görögök folytatták a tüzelést. Újabb áldozatokról nem érkezett jelentés.

Kalkov külügyminiszter tegnap egybehívta a külügyi bizottságot. A bizottság előtt ismertette a görög-bolgár konfliktust és jelentést tett a kormány magatartásáról. A bizottság a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

Athén, okt. 27. A macedon csapatok parancsnoka kijelenti, hogy a Timesnek az a jelentése, amely szerint a görög csapatok fosztogattak és falvakat gyújtottak fel, egyáltalán nem felel meg a világnak. Az igazság ezzel ellentétben az, hogy a görög csapatok magatartása teljesen kifogástalan volt.

Megindult a vizsgálat

Beograd, október 27. A népszövetségi tanács azon határozata értelmében, hogy az angol, francia és olasz kormány küldjön tiszteket a görög-bolgár határra utasítást kaptak a fenti hatalmak beogradi katonai attaséi, hogy utazzanak a konfliktus színhelyére és vizsgálják meg, teljesítik-e a szembenálló felek a népszövetség határozatait. Az antant katonai missziója egyúttal meg fogja vizsgálni azt is, hogy ki okozta a görög-bolgár konfliktust.

A katonai attaséknak a kormány különvonatot bocsátott rendelkezésre és ezek tegnap délelőtt Gyevgyelibe utaztak.

A görög követ Nincsicnél.

A görög-bolgár konfliktus idején a bolgár követ ugyszólván minden nap felkereste a külügyminisztériumban vagy Nincsic Markovics Jovánt, a külügyminiszter helyettesét. A görög követ azonban nem tartotta mindaddig szükségesnek kormányunk informálását. A beogradi görög követ Polichriandisz tegnap kereste fel első ízben Nincsic külügyminisztert és közölte vele az athéni kormány jelentését a konfliktusról. A bolgár követ tegnap ismét felkereste Markovics Jovánt és kormánya közlését tudatta vele.

Letartóztatták Pancsevó adófőnökét és adóhivatali főtisztviselőjét

Pancsevóról jelentik: Két szenzációs letartóztatás tartja izgalomban a város lakosságát, amely nem tudja megérteni a történeteket.

A rendőrség tegnap hivatalból történt megkeresésre őrizetbe vette Rupták Ferenc városi tanácsost, a város adóhivatalának főnökét és Martinovics Szvetozár adóhivatali főtisztviselőt.

A hatóságok a letartóztatások okairól és részleteiről semmiféle felvilágosítást nem hajlandók adni, mégis sikerült megtudni, hogy

mi történt.

A feljelentés és letartóztatás oka az, hogy Rupták és Martinovics hamis adóbizonyságot adtak valakinek, akinek rengeteg adóhátraléka volt. Az illető a bizonylat alapján utlevelet szerzett és adóutartozását hátrahagyva, megszökött az országból.

A nyomozást most abban az irányban folytatják, vajjon megvesztegetés történt-e és nem adtak-e még másnak is hasonló igazolványt.

KISEBBSÉGEK

(—) Irredentizmus-e autonómiát követelni? Kassáról jelentik: A russzinszkói szociáldemokrata párt egyik vezető politikusa a napokban a következő nyilatkozatot tette:

— A russzinszkói szociáldemokrata párt minden kétséget kizáró módon lekötötte magát Russzinszkó autonómiája mellett. Hatéves tapasztalat bizonyítja, hogy ebben a követelésben a legcsekélyebb irredentizmus sem bujik meg. Russzinszkó népe megérett arra, hogy kulturális és gazdasági érdekeit önmege szabja meg. Követeljük, hogy a russzinszkói hivatalokat elsősorban russzinszkói polgárokkal töltsék be. Követeljük a munkásság létminimumának teljes adómentesítését, továbbá a kisiparosok és törpebirtokosok kamatmentes állami kölcsönrel való ellátását, valamint ingyenes jogvédelmet a vagyontalan lakosság számára, ezenkívül a sérelmes nyugdíjazások és elbocsátások általános és gyökeres revízióját.

(—) Amikor a kormány „minden eszközzel” győzni akar. Kolozsvárról jelentik: A kisenevi törvényszéken most kezdték meg tárgyalni Juon Stagin törzsörmeister bűnügyét, aki a legutóbb lefolyt mezőgazdasági kamarai választások alatt rengeteg atrocitást követett el erdélyi falvakban. A politikába bikacsökkel, pofonnal és csizmával beleavatkozó örmester nem tagadta a terhére rótt cselekményeket, s azzal védekezett, hogy utasítást kapott, mely szerint a kerületben „minden eszközzel” a kormány győzelmét kellett biztosítani. Az utasítást illetékes csendőrpáncsnokságtól írásban kapta. A tárgyalás, amelynek egyes jelenetei jellemzően világítanak rá arra a módszerre, amely a román kormánynak többséget tudott szerezni Erdélyben még folyik.

(—) Ne higgyetek a fényes, csábító ígéreteknek. Kolozsvárról jelentik: Nagy Károly református püspök nemrégiben pásztorlevelet bocsájított ki, amelyben óva inti hiveit a kivándorlástól. A pásztorlevél többek között a következőket mondja:

— A háború sebei még nem gyógyultak be, a népeket még gyűlöltés és bizalmatlanság választja el egymástól. A föld leggazdagabb országaiban milliókat tesz ki a munkanélküliek száma, anyagiakban mindenki, mindenütt szegényebb. Felejtsetek el tehát a keserűséget, amely lelketeket eltölti, ne higgyetek a fényes és csábító ígéreteknek, mert a mi kötelességünk az, hogy ezen a földön teremtsük meg magunknak szorgalmunkkal, munkánkkal a jobb megélhetést, az egyén és munka megbecsülését, a termelés helyes irányítását, a jó közigazgatást és igazságos bíraskodást. Következetes és kitartó magatartásunkkal vivjük ki a minket megillető jogokat: magyar szellemi életünknek iskoláinkban, egyházainkban szabad fejlődési lehetőségét és a törvény s mások jogainak tiszteletbentartásával ápoljuk a jóviszonyt a föld minden népével.

Ez a körlevél csak a kezdete annak a munkának, amelyet az egyház a kivándorlás megakadályozására végezni akar. Ebben a tekintetben együtt fognak működni a többi egyházakkal és igénybe veszik a magyarságnak minden erkölcsi erejét és tekintélyét is.

Az új magyar valuta

A magyar parlament ülése

Budapest, október 27. A nemzetgyűlés mai ülését délelőtt 11 órára tűzte ki a ház. Tizenegy órakor azonban még alig néhány képviselő tartózkodik a folyosón és így csak jóval 11 óra után nyitja meg az ülést Szeitszky Béla elnök. Megnyitójában kegyeletos szavakkal emlékezik meg a nemrég elhunyt Veress László volt kereskedelemügyi miniszterrel. Bud János pénzügyminiszter betérjeszti az új pénzegységéről szóló javaslatot és kéri a javaslat sürgősségének kimondását. A ház ilyen értelemben határoz.

A mentelmi ügyek tárgyalását Szabó Imrénének indítványa vezette be, aki a nemzet-

gyűlést arra kérte, hogy amíg Vanczák János a nemzetgyűlés ülésein nem vehet részt, mentelmi ügyeinek tárgyalását halasszák el. Kiss Menyhért Szabó indítványa ellen szólal fel, de a nemzetgyűlés azt tudomásul veszi.

Patacsi Dénes mentelmi ügyében a ház megállapítja Patacsi mentelmi jogának megsértését. Utána Rakovszky Iván mentelmi ügyének tárgyalására került a sor, majd Bethlen István miniszterelnök betérjeszti Széchenyi István gróf emlékének törvénybe iktatásáról szóló javaslatát. Peyer Károly mentelmi ügyére vonatkozólag a nemzetgyűlés úgy dönt, hogy

az ügy érdemi tárgyalását a novemberi első üléseken tűzi napirendre. Buday József a helyi érdekű vasutak ügyének rendezésére vonatkozó törvényjavaslatát terjeszti be.

Szünet után több mentelmi ügy tárgyalása következik, majd Farkas István emelkedik szólásra és indítványt tesz a novemberi lakberek ügyében. Felszólalása folyamán többek között Bethlen Istvánt a nép ellenségének nevezte. Ezután Bethlen István szólal fel és ócsárló frázisnak minősíti Farkasnak azt a kijelentését, hogy ő a nép ellensége. Az ülés ezután negyed kettőkor véget ért.

Ismét elhalasztották a Zadruzna Banka csőd ügyének tárgyalását

Dr. Jojkics kulai közjegyző követelte a csőd megnyitását — A bank kiküldöttei tegnap a hadügyminisztériumban tárgyaltak

A Srpska Zadruzna Banka elleni csőd-kérvény ügyében tegnap volt a második tárgyalás a törvényszéken. A bankot ezen a tárgyaláson dr. Adamovics István képviselte. Bemutatta elsősorban a bank legújabb mérlegét, amely szerint a bank aktívája, meghaladja a nyolc millió dinárt, a bank palotájának épületeinek és ipari vállalatának értéke 23 millió dinár, a bank aktívája 51 millió dinár, míg passzívái 43 millió dinárt tesznek ki. Közölte a csődöt kérők képviselőivel, hogy a hadügyminisztériummal folyó tárgyalások kedvező mederben folynak és így minden remény meg van arra, hogy betéteseket kielégítik.

Kérte tehát a hitelezőket, hogy járuljanak

hozza a tárgyalás újabb elhalasztásához. Az Adria biztosító és a bécsi Bico cég képviselői hozzájárultak a tárgyalás elhalasztásához, dr. Jojkics kulai közjegyző azonban ellenezte az elhalasztást és követelte a csőd megnyitását.

Miután azonban a hitelezők többsége a tárgyalás elhalasztása mellett foglalt állást, a bíróság november 10-re újabb tárgyalást tűzött ki ez ügyben.

A bank képviselői tegnap Beogradban tárgyaltak, a hadügyminisztériumban, a bank palotájának eladása ügyében és ezek után bizonyosra vehető, hogy a hadügyminisztérium a palotát megvásárolja.

Painlevé alakít ismét kormányt

A kormány tagjai Cailleaux ellen — A válság megoldása

Páris, okt. 28. A miniszterválságot holnap oldják meg. Politikai körökben szálengő hírek szerint, Painleve miniszterelnök holnap benyújtja az egész kabinet lemondását. Ugyhiszik, hogy a köztársaság elnöke Painlevét fogja megbízni a kabinet alakításával. Painleve ideiglenesen átveszi a pénzügyi tárcát is. Ebben a munkájában a jelenlegi pénzügyi államtitkár támogatná. Arra az esetre, ha Painleve elutasítaná a kormányalakítást, Briand és Herriot nevét emlegetik.

A kormányválságról a Painleve kabinet egyik minisztere a Journal tudósítója előtt a következőket mondotta: A helyzet tarthatatlan. Cailleaux június 12-én a kabinetben egységes nézetünkkel szembehelyezkedve olyan magatartást tanúsított, amely eljárásunk egységét szétrobbantotta. Azóta javíthatna volna hibáját,

ha olyan pénzügyi terveket terjesztett volna elénk, amelynek programja megfelel. Ezt azonban a mai napig sem tette meg és így az a veszedelem fenyeget bennünket, hogy a baloldali pártok vele együtt bennünket is megbuktatnak. Cailleaux a kamara elé akarja terjeszteni terveit, amelyekhez mi nem járultunk hozzá. A politikai kérdés megelőzi a pénzügyi kérdést. Mi le akarunk mondani Cailleauxval együtt, azt azonban nem akarjuk, hogy vele együtt megbukjunk. Mi a kabinet többsége el vagyunk tökélyre arra, hogy a kabinet összeülése előtt benyújtjuk lemondásunkat.

Páris okt. 27. Hervé Gusztáva a Victoire, című lap főszerkesztője ma kiáltványt közöl lapjában, amelyben új párt alakítására intéz felhívást. Az új párt neve a „tekintélyek köztársaságának pártja”.

II. Vilmos volt német császár nyilatkozata a sárga és bolsevik veszedelemről

Követeli, hogy adják vissza Németország fegyvereit

Londonból jelentik: A Doornban élő II. Vilmos ex-császár felhatalmazta Georg Silvester Viereck író, I. Vilmos császár törvénytelen fiát, aki néhány napot töltött a volt császár száműzetési helyén, hogy a sárga veszedelemről tartott nyilatkozatát a nyilvánossággal közölhesse. Az író az „Observer” című angol folyóiratban közölte a volt császár véleményét a sárga faj lehető beözönléséről Európába.

— Az ázsiai hármasszövetség — mondja II. Vilmos — amitől annyira tartottunk, ime ténnyé vált. Ez a hármasszövetség nemcsak Európa, hanem az egész fehér faj ellen alakult, elsősorban az angol-szász blokk ellen. Az ázsiai szövetségnek programja: Ázsia az ázsiaiaké! Ha Kína a közeljövőben egy európai nemzettel konfliktusba keveredne, akkor mindenekelőtt Oroszország nyújtana neki segítséget, másodsorban azonban Japán. A sajtó jelentései szerint Kína kétszáz ezer katonát tart fegyverben. Ezeket Japán szerelte fel és ugyancsak Japán-költségen tartatnak fenn. Japán egyre-másra építi a maga és Oroszország számára az új hajókat, mindenekelőtt torpedórombolókat és tengeralattjárókat. Kína pedig azon van, hogy a hadseregét nyolcszáz ezer főre

emelje és a kiképzést orosz és japán tisztekre bizza. Ebbe a hadseregbe európai és amerikai tiszteket nem vesznek fel. Ugy hallatszik, hogy Kína keleti részén egy indiai és tibeti hadsereget is szerveznek.

— A keleti veszedelem — folytatta a volt császár — amelyre én már évtizedek előtt rámutattam, ma sokkal aktuálisabb, mint valaha. Moszkva tervszerűen dolgozik Kína bolsevizálásán. Oroszország reméli, hogy a kínaiakat kezei között tarthatja, abból a célból, hogy ha majd Európába betörnek, megsemmisítsék a nyugati kulturát. A keletiek a háborút Németország ellen arra használták fel, hogy egységesek legyenek. Európa nyugalma Németország ujjászületésétől függ. Ez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha a versaillesi szerződés megsemmisítik.

Franciaország ma a bolsevik Oroszországgal főrtől. Franciaország azonban Németország ellen fegyverkezik, egyuttal Anglia ellen is. Azonban nem fogja Amerikával szemben fennálló tartozását megfizetni, még akkor sem, ha ezt megteheti, mert minden frankra szükség van a felfegyverkezésnél. Az oroszok Európát fel akarják frissíteni a színes népek

segítségével. Németországot meg fogják semmisíteni, ha Angolország és Franciaország folytatni fogja Németország gyöngítését célzó politikáját. Ebben az esetben Németország az orosz rohamot nem fogja tudni kiparizolni.

Milyen Európa mai védelmi rendszere? — kérdezi az exczsászár. Bafról a Balti államok jobbról a balkáni államok, közbül azonban semmi sincs. Németország, a védelmi front centruma, ki van kapcsolva. Németországnak vissza kell adni fegyvereit és csak egy Németországgal egyesült Európa tudja majd elhárítani a bolsevizmust és a sárnga veszedelmet.

Találkoztam a Halállal.

Az élet a haláltól a születésig.

A Halállal találkoztam. Megállított és megszólított:

— Tudom hogy furcsa dolgokon jár az eszed. Tudni szeretném, hogyan is volna, ha az ember fordított sorrendben élne. A haláltól a születésig, a koporsótól a bölcsőig. Ha érdekel, megmutatom. Jöjj velem!

A Halál egy hegytetőre vezetett. Egy köré ültetett és így szólt:

— Nézz körül, hogy születnek az emberek.

Ebben a pillanatban az előttem elterülő köd oszladozni kezdett s a hatalmas tisztáson egy óriási sírkert tűnt fel. Minden sír fölött egy kereszt, a sírok felnyitlak s minden gödörből egy-egy fej bukkant ki, férfiak és nők egyaránt. Az öreg újszülöttek egy percre megálltak, mintha vártak volna valakire. És a következő percben egy fényes sirbort teteje megnyitott s kilépett belőle egy nyolcvanéves öregúr. Ruhája a volt osztrák-magyar titkos tanácsosok dizsuniformisa; a mellén, hátán, lábán és nadrágján végig Európa összes államfőinek kitüntetései. A többiek mélyen meghajtották magukat, a nyolcvanéves ur pedig büszke fejjel felém fordította. Ránéztem és a mellén felfedeztem az orosz Szt. András rendet, az olasz D'Annunziata rendet, a Németalföldi Oroszlánt, a Nagybritánia Ordre of The Gartert, a hátán az osztrák kamarások kulcsát. A jobb kezén pedig két diszkrét szemölcsöt.

A hatalmas sereg erre megindult. A nyolcvanéves öreg ur elől, a többiek hátul. Csakhamar elvesztek a ködben.

A Halál tovább vezetett. Egy nagy városba érkeztünk és egy óriási terembe léptünk, ahol éppen az állami tisztviselők tartották összejövetelüket. Fizetésemelésről volt szó. A szónok egy fogalmazó volt, akit a többiek úgy tituláltak hogy „Kegyelmes ur“.

— Én miniszter voltam valamikor — mondotta a szónok — és tudom miről van szó. Egyetlen egy koncesszióért két milliót kaptam. De uraim, én a pénzt már régen elköltöttem és ma már csak fogalmazási fizetésemből élek.

Nagyot ütött az asztalra. És ugyanakkor felfedeztem a két szemölcsöt a jobb kezén. Erdeklődtem utána és azt mondták, hogy valamikor miniszterelnök, külügyminiszter pénzügyminiszter, igazságügyi belügy-közlekedésügyi, közoktatásügyi és vallásügyi miniszter volt, hírneves ember, aki visszafelé indulva a karrierjén a fogalmazási rangot érte el. Most a mult emlékein rágódik.

A Halál tovább vezetett. Egy iskolába értünk, ahol éppen tanítás folyt. A harmadik padban egy kis fiu ült, akit iskolatársai „Excellenz“-nek szólították. Ránéztem és jobb kezén felfedeztem a két szemölcsöt. A könyvei fölé tettem és saját multját tanulta. Olyan furcsa volt nézni, hogy az évek itt mennyire elszegényítik az embert. Végül egy nyomdába vezetett a halál, ahol különböző könyveket és újságokat fedeztem fel. A könyveket visszafelé kellett olvasni, a kéziratokat is. A drámák az ötödik felvonásnál kezdődnek, az operák a nyitánnyal végződnek. A regényekben a hősök először meghalnak s utána élnek. Egy gyászjelentést is láttam, a következő szöveggel: „Megtört szívvel és fájdalommal jelentjük, hogy Ö. kegyelmessége, v. b. t. t. az x, y, stb. érdemeinek tulajdonosa hosszú szenvedés után az anya ölébe költözött“.

A Halál megfogta a kezemet és így szólt:

„Népszavazást rendezünk a földön. Így akarok-e élni, mint eddig, vagy fordítva. Te leszel az első szavazó“.

Az életkor zenitjén vagyok s nem tudom

magamat elhatározni, hogyan csaljam meg a halált. Szavazzanak előbb a többiek, én majd a többséghez csatlakozom.

Lucifer.

Olaszországban nagy a felháborodás Belgium és Franciaország ellen

Az Epoca háldatlansággal vádolja a belga külügyminisztert — Mussolini Baldwinba is beleköt

Róma. Ismeretes, hogy a locarnói konferencia idején Mussolini maga elé kérte az ott időző újságírókat, hogy interjút adjon nekik. Az újságírók, amint az szintén ismeretes, távolmaradtak a sajtómegbeszéléstől tüntetésképpen azért az elnyomásért, amellyel Mussolini hazájában elnyomja a sajtószabadságot. Vandervele belga külügyminiszter pedig állítólag azt mondta volna, hogy csak nem képzeli Mussolini, hogy veie szóbaáll.

Ezeknek az eseményeknek az olasz sajtóban még csak most támadt tagadhatatlanul hatalmas visszhangja, a lapok valótlanok bélyegzik meg a Havas-ügnökségnek azt a jelentését, hogy az újságírók visszautasították volna Mussolini meghívását.

Ami Vandervele külügyminiszternek valóban kissé merészhangu nyilatkozatát illeti, arra az Epoca reflektál, azt írva, hogy ennek az olasz-belga viszonyra rossz következményei lehetnek. Mert — írja a lap, — ami Franciaországban és Belgiumban legutóbb történt, az meghaladja a tisztesség határát. Fel kell tételezni, hogy Párisban talán irigykednek Olaszország felvirágzása miatt, ez azonban még érthető, de Vandervele magatartása semmiképpen sem. Vandervele 1915-ben Mussolinit kérte arra, hogy segítse elő az olasz intervenciót, s védelmezze meg Belgium érdekeit. Ezt az előzékenységet Vandervele mégsem fogja elfelejteni, de még a franciá elleneskedést sem.

A Popolo d'Italia erre vonatkozólag a következőket írja:

— Bár Vandervele politikailag és egyébként is jelentéktelen személyiség, az olasz

diplomáciai körök mégis kíváncsiak, fenntartható-e a diplomáciai viszony Belgium és Olaszország között, miután az olasz kifakadások után Vandervele aligha fogadja a brüsszeli nagykövetet.

Mussolini és Baldwin

Mussolininek legújabbán Baldwin angol miniszterelnökkel is akadt hasonló afférja. Néhány nap előtt az olasz diktátor a következő táviratot küldte az angol miniszterelnöknek:

— A lapokban megjelent táviratok szerint ön Brightonban úgy nyilatkozott, hogy vannak emberek Angliában, akik szerint Angliában, egy Mussolinihez hasonló diktátorra van szükség, ön szerint azonban ennek az országnak nincs szüksége diktátorra. Ha ön ezt mondotta, a legerélyesebben tiltakozom ezek ellen, a nemzetközi viszonylatban szokatlan szavak ellen, amelyek méltatlanok az angol kormányhoz, de méltatlanok uriemberhez és kulturemberhez is.

— Az idő mindig megmondja, mikor van diktatúra szükség. A brit kormányzatnak is diktatúra van szüksége. A brit kormányzat is a külföldön diktatórikus, ha a belföldön nem is. Cromwell és a többi angol diktátort sem feledtük még el. Az én diktatúram megmentette Olaszországot az anarchiától és a bolsevizmustól, rendet teremtett és visszaállította a tekintély uralmát. Káosztól mentette meg egész Európát. Ön elfeledte igen hamar Olaszországnak a háboru idején nyújtott segítségét, amely nélkül a németek diktáltak volna a briteknek. Az ilyen kijelentések nagyon furcsa színben tüntetik fel a szövetségesek közti egyetértést.

Lefejezte csábitóját

Kismarton, okt. 27. Néhány nap óta rettenetes esemény tartja izgalomban a burgenlandi Kismarton községet. E hónap 25-ére virradó éjjel egy fiatal tizenkilenc éves urileány borzalmas gyilkosságot követett el. Néhány hét óta a kismartoni reálgimnáziumban teljesített kiegészítő iskolaszolgái teendőket Wimmer Viktor 27 éves bécsi születésű fiatalember. A gimnázium a régi katonai alreáliskola épületében van, amelynek egyik szárnyában helyezték el a csendőrséget is. Wimmer megismerkedett Frank Mária 19 éves urileánnyal, aki egy tanító leánya. Frank Mária a szomszédos Russzin községből jött Kismartonba, ahol varrni tanult és az iskolaépületben lakó csendőrmester rokonánál szállt meg. A fiatal leány és Wimmer Viktor között szerelmi viszony fejlődött ki s a leány gyakran töltötte az éjszaka egy részét az iskolaszolga lakásán. Az említett éjjel Frank Mária Wimmer lakásán tartózkodott. Korán reggel Wimmer egyik társa kereste az iskolaszolgát és amikor ajtaját kinyitotta, szörnyű látvány tárult szeméi elé. Wimmer valósággal uszott saját vérében, amely a fején tátongó hatalmas sebből szivárgott ki és a feje csaknem teljesen elvált törzsétől. Azonnal értesítették a csendőrséget, amely megindította a nyomozást. Az iskolaépület lakóit kihallgatták, akikből megtudták, hogy Frank Mária reggel nyolc órakor elhagyta a házat. Érintkezésbe léptek a russzini csendőrséggel, hogy amennyiben Frank Mária ott tartózkodna a szülei házában, halgassák ki.

Frank Mária, aki a reggeli órákban érkezett a községbe, szülei házában teljesen nyugodtan viselkedett és még akkor is megőrizte hidegvérét, amikor a csendőrök megjelentek házuknál és a gyilkosságra vonatkozólag kérdést intéztek hozzá.

— Hát meghalt? — kérdezte a leány.

Amikor közölték vele Wimmer halálát, görcsös zokogásba tört ki és bevallotta, hogy az iskolaszolgát ő ölte meg. Elmondotta, hogy Wimmer őt elcsábitotta, vele hetekig szerelmi viszonyt folytatott, mert azt ígérte neki, hogy feleségül veszi. Néhány nap óta észrevette, hogy Wimmer elhidegül tőle, kijelentette, hogy nem váltja be ígérését és nem veszi el feleségül. Erre a leány elhatározta, hogy cselekedni fog. Kismartonban favágófejleszt vásárolt, élesre köszörlöttette és éjszakára magával vitte. Amikor Wimmer szobájában másnap reggel felbredtek, a leány az ágy szélén ülve izgatottan kérdezte Wimmertől:

— Utoljára kérdezlek, elveszel-e feleségül, vagy sem!

— Nem! és ne is zaklass többet engem ezzel — válaszolta a férfi.

A leány erre előkapta az ágy alól az élesre fent baltát és azzal több hatalmas csapást mért a férfi fejére. Amikor Wimmer ájultan az ágyra rogyott, még néhány ütést mért rá és a baltát a szobában hagyva elmenekült a házból. Frank Mária beismerő vallomása után a csendőrök átszállították Kismartonba. Utközben óriási roham vett rajta erőt és a csendőröknek az a véleménye, hogy nem épelméjű, mert eddig is többbizben állott orvosi kezelés alatt.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralékban levő előfizetőinket és viszontelárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska“ kiadóhivatala.

HIREK

Wilson özvegye

Amikor a harctereken elhallgattak az ágyuk, a háboru félelmetes hírességeinek, a tábornokoknak feje körül elhalványodott a glória. A világ érdeklődésének frontjába új alak került. A béke angyala, egy furcsa művelt puritánna a figurájában, aki tudós és próféta volt egyszerre. Az angyal, az amerikai köztársaság akkori elnöke, Woodrow Wilson volt. Az elnök még életében mithyus személylé magasztosult. Hát hogyne, hiszen ő csinálta a békét, a világ új arcát. Az ő szépen elgondolt, de gonoszul keresztülvitt pontja szerint idomult új formákba Európa. De nem az elnök politikai egyéniségéről lesz itt szó. Az esemény, amely megint aktuálissá teszi Wilson személyét az, hogy özvegye most újra férjhez fog menni, még pedig a polgári gyakorlatban annyira bevált szokás szerint a régi háziorvosához. Érdekes lesz itt megemlíteni, hogy Wilson özvegye Massaryknak, a csehszlovák köztársasági elnök feleségének édes testvére. És nem elképzelhetetlen, hogy talán ezen a réven volt akkora befolyása Massaryknak a legmagasabb szférában. Különben Wilson második házassága nem volt egészen zajtalan. A prezident özvegy ember volt és régi amerikai jogszokást sértett meg, amikor alig hat hónapos özvegység után újra nősült. Az Egyesült-Államok puritán közvéleménye felhőrdült ezen a sietségen, amely annál élesebben hatott, hiszen a türelmetlen vőlegény hatalmas, közszereplő egyéniség volt. És van valami itéletserű abban, hogy az aszszony, aki valaha a béketeremtő elnök karikagyűrűjét viselte, ilyen hamar, másfél év leforgása alatt megunta, hogy egy fényes árnyék özvegye legyen.

1925. Október 28. Szerda

Római katolikus: *Simon és Juda*. Protestáns: *Simon és Juda*. Görög keleti: *Lucián*. A nap kel 6 óra 38 perckor, nyugszik 4 órakor 47 perckor. A hold kel 3 óra 46 perckor, nyugszik 2 óra 19 perckor. Nemzeti Színház: A gésák. Apolló mozi: Dixie handicap.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban az idő borult, mérsékelt hűvös marad. A szelek gyengék lesznek. A köd nyugatról kelet felé fog húzódní. Az idő helyenként borult lesz, némi csapadékkal, a hőmérséklet valamivel emelkedni fog.

— **A trónörökös Beogradban.** Petar trónörökös tegnap érkezett meg Beogradba Selcéről a horvát tengerparti fürdőhelyről. A pályaudvaron Hadzsics tábornok, főhadsegéd fogadta a trónörökösöt.

— **Új katolikus kápolna Beogradban.** A francia lelkészek szövetségének kezdeményezésére Beogradban, a Hadzsi Milentije utcában megkezdtek egy katolikus kápolna építését. A templomot november elsején fogja felszentelni Pelegrinetti pápai nuncius és Rodics Rafael beogradi érsek.

— **A botanikusok első nemzetközi gyűlése.** Londonból jelentik: A botanikusok első nemzetközi gyűlését 1915 ben akarták megtartani Londonban, de a közbejött világháború lehetetlenné tette a terv megvalósítását. A szakörök most egyértelműen úgy határoztak, hogy a gyűlést az 1926. augusztus 16—23 terjedő időben tartják meg Nev-Jersey állam Ithaka városában, ahol a Cornell egyetem működik.

— **A távirati irodák igazgatói a pápánál.** Rómából jelentik: A pápa tegnap külön kihallgatáson fogadta a távirati irodák igazgatóit feleségeikkel együtt. Öszentsége, a pápai állam nemes testőreinek és Cassia főkamarmester kíséretében lépett a terembe. Öszentsége végighaladt a termen és a távirati irodák kiküldöttjeinek csókra nyújtotta gyűrű-

jét, miközben barátságosan bólintott feléjük és szívélyes szavakat intézett hozzájuk. Ezután következett a távirati irodák igazgatóinak bemutatása. A pápa szép beszédet intézett a jelenlevőkhöz, üdvözölte őket és úgy nekik mint hozzátartozóknak és országaiknak a legjobb kívánságait fejezte ki és figyelmeztette őket, hogy minden jót Istentől várjanak. Rámutatott a távirati irodák nagy jelentőségére, a világ visszhangjának nevezte őket és utalt súlyos felelősségükre, amennyiben az egész világ nyilvánossága gyors és pontos hírszolgálatot vár tőlük. Miután a szentatya áldást adott valamennyi jelenlévőre és távollevő hozzátartozóra, mindenik jelenlévőnek ezüst jubileumi emlékermet adott át azzal a megjegyzéssel, hogy ez az érem legyen emléke a mai kellemes fogadásnak és bizonyos mértékig ez is utaljon a távirati irodák működésére, mert ezt az ermet a világ minden részéből való zárandokok közt osztották ki, mint ahogy a távirati irodák hírei is a világ minden pontjára eljutnak.

— **Változások a szovjet diplomáciában.** Párisból jelentik: Mint Moszkvából jelentik a Havas irodának a francia kormány megadta a hozzájárulását ahhoz, hogy Rakovszkyt párisi szovjet követé nevezék ki. Kraszszint az eddigi párisi szovjet követet Londonba neveztek ki követnek.

— **Mac Donald Brüsszelben.** Párisból jelentik: A Petit Parisien brüsszei jelentése szerint Ramsay Mac Donald csütörtökön Brüsszelbe érkezett. Pénteken a külföldi sajtógyűlésben beszédet mond a politikai helyzetről és a locarnói értekezletről.

— **Népgyűlés Slovenszkóban egy halottal.** Pragából jelentik: A tót néppárt vasárnap gyűlést hívott egybe, amelyre Hlinka is eljött és fel is szólalt. Az agráriusok bevonultak a néppárt gyűlésére, ebből összetűzés keletkezett. Mindkét részről lövöldöztek. Husz ember megsebesült, köztük egy halálosan.

— **A mossuli kérdés a nemzetközi bíróság előtt.** Hágából jelentik: Az állandó nemzetközi bíróság ma kezdte meg a mossuli kérdés tárgyalását. A tárgyaláson Törökország nincs képviselve. Az angol kiküldött hivatkozott a lausannei szerződés harmadik cikkére, amely a felekre nézve kötelező és végleges döntést ír elő.

— **A bécsi háztulajdonosok harca a lakbéremelésért.** Bécsből jelentik: A háztulajdonosok lakbérelleni mozgalma egyre terjed. A bécsi városházán tegnap tartott viharos ülésel egyidejűleg ilyen üléseket a vidéken is tartottak. Az üléseken a háztulajdonosok a polgári képviselők ellen fordultak. Ha ezek nem fogadják el a háztulajdonosok álláspontját — mondta az egyik felszólaló, — akkor hordják el magukat a helyükről. Ezt elsősorban Zarboch kremzi képviselőnek adresszálták, aki előzetesen utalt a kormány és a többségi pártok súlyos helyzetére. A mozgalom egy másik vezére a keresztényszocialistáknak tett szemrehányást, mert amikor a szociáldemokraták a tárgyalást a bizottságban megobstruálták, a keresztényszocialisták nem követtek hasonló eljárást a bécsi városi közgyűlésen. A szónok utalt Magyarországra példájára, ahol a lakbértörvény fokozatos megszüntetésével, a bankamatyák csökkentését tették lehetővé.

— **Abd el Krim támadásra készül.** Fezből jelentik: Spanyol forrásból származó hírek szerint Abd el Krim valamennyi vezérét egybehívta Targuisban, ahol újabb csapatok felállítását kérte tőlük. Ezeket a csapatokat jórészt Aidjárnál a spanyolok ellen fogják felhasználni.

— **Kínai felkelők angol tanárokat raboltak.** Hongkongból jelentik: Október 22-re virradó éjjel a felkelők megtámadták Kanton egyik iskoláját és magukkal hurcoltak ötven tanuló, valamint tizennégy angol tanárt.

— **Monarhista tüntetés Bajorországban.** Münchenből jelentik: Az első bajor király

trónralépésének századik évfordulója alkalmával tegnap több ünnepség volt, amelyet a bajor monarchisták seregszemléjének minősít a közvélemény. Az ünnepségen Ruprecht trónörökös is beszédet mondott és többek között a következőket mondta: Lesz még haladás előre és felfelé is ebben bizonyosak vagyunk és bizonyosak vagyunk abban is, hogy az Isten így akarja. Több szónok a bajor rög és a királyhoz való hűséget hangoztatta.

— **A németek tanulmányozzák a brit munkanélküliséget.** Londonból jelentik: A Morning Post közlése szerint a brit kormány reggelit adott annak a német delegációnak tiszteletére, amely a brit munkanélküliség kérdésének tanulmányozása címén tartózkodik Londonban. A reggelin a kormány képviselőitében az angol munkaügyi miniszter vett részt.

— **Óránként 340 kilométer.** Baltimoreból jelentik: A vízi repülőgépek versenyére kiírt Schneider serleget az amerikai Doolittle nyert meg, aki óránkénti háromszáznegyven kilométeres sebességet ért el.

— **Dr. Szilasi László vese-, hólyag-, húgycső-betegeknek rendel d. e. 9—11., d. u. 3—6. Jevrejska ul. 4. alatt, I. emelet.**

— **A franciák bombázták Damaszkuszt.** Párisból jelentik: Mint az Echo de Paris megbízható forrásból értesül, a francia tüzéség a szombatról vasárnapra virradó éjjel é hétéfőn reggel bombázta Damaszkusznak azt a városnegyedét, amelyet a druz felkelők megszállottak. Az anyagi kár jelentéktelen, hír szerint azonban ötven ember meghalt.

— **Női fodrászok kongresszusa és bubifej.** A napokban zajlott le Berlinben a fodrászok nemzetközi kongresszusa, amely kapcsolatban egy kiállítást rendeztek, ahol 1737 től kezdve az összes divatban volt hajviseleteket bemutatták. A kiállítás célja az volt hogy szakembereknek és a közönségnek megmutassák hogy a női frizurák tekintetében az izlés milyen változáson ment keresztül, hogy az ide szezonban milyen lesz a divat a hajviseletek terén. A német és az osztrák női fodrászok százain kívül rengeteg olasz, francia és svájci fodrász és paróka csináló jelent meg a kongresszuson. Steinbach egy hanover-i fodrász aki 65 díjat nyert, huszonnégy modellen mutatta be művészetét. Először a közelgő tél szezon nagydivatját a „fehér parókat” mutatták be, különleges érdekességgel bírtak a lila, rózsaszín és mohazöld frizurák, amelyek az idei karnevált fogják dominálni. A kongresszuson a fodrászok véleménye megegyezett abban, hogy a legközelebbi öt éven át a bubifej lesz az uralkodó a hajviseletek terén.

— **Egy magyar képviselő megkezdte hat hónapi fogházbüntetésének kitöltését.** Budapestről jelentik: Egy évi fogházbüntetésért annakidején a törvényszék Vanczák János nemzetgyűlési képviselőre, egy a Népszavában megjelent vers miatt. A vers szerzőjéül Vanczák a bíróság előtt a Bécsben élő Farkas Antal jelölte meg. Miután Farkas Antal nem állítható bíróság elé, Vanczákot mint felelős szerkesztőt vonták felelősségre. A tábla hat hónapra szállította le ezt a büntetést, a curia helybenhagyta és így jogerőssé vált. Az ítélet jogerőre emelkedése után Vanczák halasztást kapott a büntetésre, majd újabb halasztást, majd végül október 26-át jelölték meg a büntetés megkezdésének napjául. A nemzetgyűlési képviselő hétfőn a kora délutáni órákban jelentkezett is az ügyészségen ahol belajstromozták Vanczákot. Néhány napon belül átszállítják a Markó uccai fogházból a gyűjtőfogházba, ahol szigorú fegyházzabályok szerint kezelik a foglyokat és munkára fogják beosztani. Vanczákknak elhatározott szándéka, hogy a gyűjtőfogházban lakatos munkára fog jelentkezni és mint lakatos fogja átdolgozni a gyűjtőfogházban hathónapi fogházbüntetését.

Pályaudvarokon mindig követelje a „Délbácskát”

APOLLÓ okt. 28—29. — A nagy szenzáció:
DIXIE HANDICAP attrakció 7 felvon.

Magyar tanárok nevelése

Vasárnapi számunkban felhívást intéztünk olvasóinkhoz, hogy tegyék lehetővé egy tehetős magyar diáknak tanulmányai folytatását. Tanári pályára eddig egy ifju ment ez is azonban teljesen szegénysorsu és nem tudja tanulmányait folytatni, ha a magyar közönség nem siet segítségére. Nem akarjuk elhinni, hogy a magyar közönség közönye esetleg lehetetlenné teszi ennek a szegény de eminens diáknak tanulmányai folytatását. Ezért újból kérünk mindenkit, akinek anyagi viszonyai megengedik küldjön be bármilyen csekély összeget szerkesztőségünkbe és mi ezt rendeltetési helyére fogjuk juttatni. A gyűjtést felelősszerkesztőnk nyitotta meg száz dinárral.

— **Befejezték a vizsgálatot a magyar kommunisták ügyében.** Budapestről jelentik: A budapesti ügyészségen hétfőn délelőtt fejeződött be a vizsgálat Rákosi Mátyás és társai ügyében. A vizsgálati iratok egyelőre még az ügyészségen vannak és csak néhány nap múlva fognak átkerülni a törvényszék elnökségéhez, az ügyészségnek a statáriális eljárásra vonatkozó indítványával együtt. Az ügyészség most már megadta a védők részére az általános engedélyt a védenecikkel való beszélgetésre.

— **Az olasz kormány feloszlatta a római újságíró egyesületet.** Rómából jelentik: Az újságírók egyesületében a legutóbbi időben kesz személyi harcok voltak. Ezért a római prefektus feloszlatta az olasz sajtószövetség vezetőségét, valamint az újságírók segélypénztárának igazgató tanácsát. Az intézkedést avval okolta meg, hogy a sajtószövetség vezetőségének nézetei és cselekményei igen komoly viszálykodásokra vezettek. A kormány három bizost nevezett ki az egyesület és az egyesület jóléti intézményeinek vezetésére. Amidőn a kormány által kinevezett három megbízott tegnap birtokába akarta venni a római sajtóegyesület igazgatását, a sajtóegyesület elnöke tiltakozását jelentette be és kijelentette, hogy a fasiszta kisebbség támasztja az egyesületben a viszálykodásokat. Hangsúlyozta, hogy a kormány eljárásával szemben fenntartja magának azt a jogot, hogy a törvényhez forduljon. A sajtóegyesületet ma adják át az ujonnan kinevezett kormánybiztosoknak.

SPORT

A Jugoslávia Novisadon

Nehéz pénzügyi viszonyaik miatt a novisadi egyesületek nem hívhattak annyi idegen csapatot vendégségbe, mint amennyit szerettek volna. Azért a szezon ebből a szempontból is eseménydus volt, most pedig bucsuzól két napos szenzációval teszi emlékezetessé a távozó idényt. Az országos bajnokcsapat jelenleg olyan kitűnő formában van, hogy szereplése bármely világvárosban kitűnő attrakciót jelentene. Annál fontosabb tehát ez a látogatás Novisad sportközönségének, amely bizony ritkán jut ilyen elsőrangú élvezethez. A hozzánk ellátogató bajnokcsapatban a csehországi jugoszláv válogatott csapatban szereplő játékosokat is beállítják, tehát nagyon is össze kell szedniök a magukat a novisadi vendéglátó csapatoknak, ha a bajnokcsapat ellen tisztes eredményt akarnak elérni.

— **A Makkabi—Macsva** vasárnapról elmaradt mérkőzést valószínűen tavaszra halasztják el, mert a két csapat egész november végéig foglalt.

— **Peikert nem játszhat vasárnap,** sőt valószínűleg tavasz előtt nem léphet pályára. Helyettesítése nagy gondot okoz a NAK-nak. Valószínű, hogy Weiszert állítják a halvesor tengelyébe, bár az ifjúsági Heitzmann is jogos aspiráns erre a posztra.

— **Sportfilmek készültek a jubileumi ünnepekről.** A NAK kétnapos jubileumi ünnepeiről, az athlétikai versenyekről és a

serlegmérkőzésekről jól sikerült filmfelvételeket készítettek. A film a közeli napokban bemutatóra kerül valamelyik novisadi mozgószínházban.

— **A vasárnapi elmaradt ifjúsági mérkőzéseket,** valamint a második csapatok bajnoki fordulóját a jövő vasárnap fogják játszani.

Pályázati határidő október 30.

Aszombati és vasárnapi mérkőzések eredményei:

Jugoslavia—OSKV

Eredmény:

Jugoslavia—NAK

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

— **Cseh nemzeti ünnepen nem lehet magyar szerző darabját játszani.** Prágából jelentik: A bécsi Rajmund színház együttese, amely Fedák Sárival együtt Prágában ismételt vendégszerepelt az Antóniával, nem kapott engedélyt arra, hogy Lengyel Menyhért darabját október 28-án előadja. Ezt az intézkedést azzal okolják meg, hogy október 28-án állami ünnepnap van és ezért nem engedhető meg, hogy Csehországban akár német, szinpadon is magyar szerző darabját adják, vagy magyar művész vendégszerepeljen. Az antónia helyett október 28-án az Orlow fog színrekerülni a prágai együttesel.

— **A beogradi orosz drámai társulat vendégszereplése a Nemzeti Színházban.** Szombaton érdekes művészi eseményben részesül a novisadi színházlátogató közönség. A beogradi orosz drámai társulat színrehozza Tolstoj Aleksij megrázó erejű tragédiáját a „Car Tjodor Joanovics“-ot, amely a beogradi előadásokon páratlan sikert ért el. A kitűnő művész együttes a „Hudozsesztvenici“ játék stílusához áll legközelebb és tagjai egytől-egyik kiváló művészek. A drámai társulat saját szenzációs diszleteit és kosztümjeit hozza magával, a némileg futurista dekorációkat Verbički híres orosz festő készítette. A rendezést Verescsagin vállalta. Az együttes hatalmas személynével érkezik Novisadra, hiszen a darabban is nem kevesebb mint 50 személy szerepel. Az érdekes vendégszereplésre már most hívjuk fel a közönség figyelmét. A helyáratat ez alkalommal némileg felemelték.

Strauss emlékest a Wagner étteremben

Tegnap este fél kilenc órakor tartották meg a Wagner étteremben Strauss János centenáriuma alkalmából rendezett emlékestét, amelyen Ember Dezső zenekara Strauss legnépszerűbb koncertdarabjait adta elő. A Wagner étterem az alkalommal az utolsó helyig telt meg, az asztalok mellett Novisad előkelő társadalmának legkiválóbb tagjai foglaltak helyet. Ritkán láttunk ilyen pitoreszk és lelkes közönséget s bár ilyen theatre paré-szerű alkalommal a közönség nem igen szokott lelkesedni, Strauss pezsgő ütemű keringői még a jeget is megolvastották volna, nemhogy a haute volée, mesterségesen tartózkodó hangulatát. A közönség tehát egyértelműleg nagy sikerre avatta az emlékestét s amikor elhangzott a „Kék Duna“ keringő utolsó akkordja, szünni nem akaró tapsal honorálták Ember Dezső zenekarának művészetét. A társaság természetesen a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt. Csütörtökön közkívánatra megismélik a Strauss estét.

NEVESSÜNK!

Tíz darab szivar

Melyik a legjobb és melyik a legrosszabb? Szivar, amitől kimegy az adófizető skáldja. A rövid és velőtrázó szivar

Jó szivar, jó ebéd után puha, kényelmes foteiben: az a legintelligensebb együttes. A kép azonban nagyon régi, s ma már majdnem kizárólag csak az angol klubokban lelhető fel. Erre mifelénk azonban a klub is hiányzik, a kényelem is, a nyugalom is, no meg a szivar is. Illetleg szivar az van. Nem is egy. Tízféle szivar van forgalomban. Rangsor szerint így következnek:

— **Regalítás.** A szivarosok nagyaduja. Csak nagy vagyonuak, sikkasztók, nemzetközi kalandorok, vagy részegek szívják. Néha kellemes és könnyű füstöt bocsájt ki magából, de a legtöbb esetben savanyu, nem szelel, szur, éget és sárga bagólét ereszt. Az egész gyönyörűség egyébként csak három dinár.

— **Trabuko.** Övé a pálma. Alakja a Z. R. III.-hoz hasonlít. Ujabbán négyszögletűre préselik, hogy könnyebben repedjen, ha a szivaros kissé megakarja puhítani. A legjobb szivar, s korához képest nem is drága. Darabja 2 dinár 25 para. Vendéglőkben éjfélig 4 dinár. Ettől kezdve „regalításnak“ számít s hat dinárt kér érte a pincér.

— **Britanika.** Hosszu, s emellett kövér, jóillatu jószág. A takarékos emberek, józan spieszbürgerek kedvence. Gyengéje, hogy néha szur a füstje és csip, mint az őszi légy. Nem drágább és nem is olcsóbb, mint elődje, a trabuko. Darabja 2 dinár 25 para

— **Operas.** Kályhacső alakú, furcsa szivar, az érelmeszesedés minden külső tünetével. Füstje a „gyenge szovjet“-re emlékeztet. Ráncai Matuzsalemre. Darabja mindehhez képest csupán egy és fél dinár.

— **Cuba.** A szivarokban ez a középszer. Az első szippantásokban a trabukóra, az utolsóokban az utolsó ítéletre emlékeztet. Ha igaz az a közmondás, hogy „ha a vége jó, akkor az egész jó.“ akkor a cuba nagyon rossz, egyébként kitűnő szivar, amely hosszúságához képest igen olcsón, darabonként egy dinár 25 paráért vásárolható.

— **Virzsinia.** Ösztöne, dupla szalmával bélelt állítólagos dohánynemű. Ha frontot nem látott ember gyújt rá, élvezete az öngyilkossággal egyenlő. Arról nevezetes, hogy valamikor csak Ferenc József és a bakakáplárok szívták. Ma csak kegyeletből gyártják. Szalmával együtt 1 dinár. A szalmáját szivar nélkül elszívni sokkal veszélytelenebb.

— **Brazilka.** Allítólag ez a szivar terjeszti a kivándorlási lázt. Egyéb tulajdonságai ismeretlenek. Az ára csakugy egy dinár, mint a virzsiniaé.

— **Portorico.** Szegény, de nem becsületes szivar. Ha az ember nem vigyáz rá eléggé, felrobban, ahelyett, hogy élégne. Csekély 90 paráért vesztegetik.

— **Virzsinosa.** Olyan, mint a poloska. Csip és bűdös. Hetvenöt paráért rabol el egy félórát az ember életéből.

— **Inozemske.** A régi rövidszivar kikeresztelkedett formájában. Akit, mint ilyen be tud csapni, az 75 parát fizet. Nem egy dobozért, csupán darabjéért. Rövid, de velőtrázó. Allítólag városunkban is élnek olyan vakmerő polgárok, akik már elszívtak egyet belőlük, anélkül, hogy kidőlt volna tőle a belőlük.

Szerb-német-magyar
gyors- és gépirónót
keres
Bárdos és Brachfeld-czég
Novisad, Željeznička u. 105—107.

IDEGENFORGALOM és UTAZÁS

Legfontosabb tudnivalók

A vizumdíjak

Román beutazási vizum ára Din 198.—. A román követség egyszerű beutazásra 1 hónapi időtartamra láttamoz. Szellemi és fizikai munkások csak kivételes esetben kaphatnak vizumot. Az elintézési idő 2 nap.

Görög vizum ára cca Din. 121.—. Bárkinnek megadják tekintet nélkül a foglalkozására. Elintézés 1 nap.

Bolgár vizum ára Din. 55.—. A követtség foglalkozásra való tekintet nélkül ad vizumot, azonban érdeklődik, hogy az utas milyen ügyben és hova utazik. Elintézés 1 nap.

Osztrák vizum 1-szeri beutazásra Din. 72.— egyszerű átutazásra Din. 15.—. Többszöri beutazásra 1 évi érvényességgel Din. 143.—. Diákoknak nem ad engedélyt. A novisadi kereskedelmi és iparkamara is ad ki osztrák vizumot, helybeli kereskedőknek és iparosoknak. Kezelési költség címen Din. 10.— számít.

Cseh vizum 1-szeri beutazásra Din. 65.—. 1-szeri átutazásra Din. 15.—. Munkások csak abban az esetben kapnak beutazási engedélyt ha előzetesen beszerzik a cseh külügyminisztérium engedélyét.

Svajci átutazási vizumot díjtalanul állít ki a konzulátus. Beutazási vizum kb. Din. 96.—ba kerül. Meg kell jelölni az utazás célját és okát. Munkások nem kaphatnak beutazási engedélyt.

Felvilágosítások a beérkezett kérdésekre

Bécsi utazó. A bécsi expresshajó már nem közlekedik. Amennyiben Magyarországon át utazik, feltétlenül szüksége van a magyar átutazási vizumra. Vizumot a magyar követség ad ki. A határon már nem adnak vizumot.

Kivándorló, Zsabaly. Kivándorlási irodákat nem ajánlunk, felvilágosítást nem adunk. Az Egyesült-Államokba a kivándorlás tekintetével az alacsony kvótaszámra, amely országunk részére meg lett állapítva jóformán lehetetlen. Kivételt képeznek a legközelebbi hozzátartozók, akik nem esnek a kvóta terhére. A kivándorlási irodák működéséről gyakrabban olvashatott lapunkban s így azokat nem ismételjük. A Délamerikai kivándorlók, akiket a hajóstársaságok ingyen szállítanak ki, a legnagyobb nyomorban élnek, miért is óva intjük, ne üljön fel a kivándorlási hiénák csábításainak s inkább idehaza keressen magának munkaalkalmat.

Elutasított optáló. Az allampolgársági törvény meghozataláig a minisztérium nem ad újabb állampolgárságot. Az a magyar törvény, amelynek értelmében mindenki 5 évi egy helyben való lakás esetén megkapta az illetőségi jogot, már nincs érvényben.

S. J. Palánka. Romániában nagy nehézségekbe ütközik a tartózkodási engedélyek megszerzése. Amennyiben az engedélyt megkapja, tekintélyes idegen adót kell fizetnie. Munkások letelepedési engedélyt csak a legkritikább esetben kaphatnak.

F. G. Noviszád. Milánóban a „Hotel du Parc” szállót ajánljuk a vasút közelében.

Családapa, Novi Vrbasz. Dr. Szegő Kálmán gyermekszanatóriuma Abbáziában csak 7 éven felülieket vesz fel.

Kereskedő, Csantavir. Hálókocsijegyeket a Wagons-Lits társaság ad ki Beogradban Kolarcsev trg. Megrendelhető az utazási irodában. II. osztályú jegy Budapestig cca. 130 Dinárba kerül.

Utazó. Az államvasutak podgyászkarokért felelnek ugyan, azonban a megtérítés igen csekély (kg.-ként Din. 12.—), máskor biztosítsa podgyászát az „Evropsko Akcionarsko Drustvo”-nál. A kötvények 60 napig érvényesek, vasuton, hajón, szállodában lopás által okozott károkat megtérít. Díj 1000 dinár biztosítási összeg után 10 dinár. Kötvényeket az utazási irodák és az állomás jegypénztára ad ki.

— **Elveszett egy platina foglalatú briliáns mellű.** Kéretik a becsületes megtaláló, adja le illő jutalom ellenében Schmolka hirdetőjébe Novisad, Futoski put 2.

FIGYELEM!

A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaink révén **kiválóan előnyös áron** több ezer darab legújabb divatu **női és leánykakabátokat, selyem és szövet utcai és estélyi toletteket**, mindennemű **női szörmebundákat, sportkabátokat** beszerezni, melyeket

kiárusításszerű árban

bocsájtunk eladásra. Ezen előnyös vásárlásunk révén **mindennemű szörme** árak *en gros* áron kerülnek *detailban* is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül *férfit, fiú és gyermekruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundákat* rendkívül jutányos áron.

Legfinomabb női perzsiabundák 12—18.000 dinárig.

Roth Manó és Fiai, Novisad.

1766-1-3

Subotica rémmese egy élő póstacsomagról

Beogradból jelentik: Hétfőn este a berlini gyorsvonatból egy 7 éves kis gyermek szállt ki, aki a vonatkisérő csendőrrel egyenesen az állomásfőnök szobájába sietett. A kis gyermek egy cédulát szorongatott a kezében, amelyen a következő üzenet volt: „Hitzemann Boris egyedül utazik Beogradba apjához Hitzemann Walterhez, aki a beogradi Zadruzna Banka hivatalnok. Kérem az utasokat, hogy legyenek segítségre a kis gyermeknek”. A vonatkisérő csendőr erre elmesélte, hogy a kis fiút, aki Berlinből utazott II. osztályú menetjegygyel és szabályszerű utlevéllel, a határon vette át és Beogradig az utasok viselték gondját a kis fiúnak. A kis Boris pedig előadta, hogy édesanyja, aki szegény asszony nem tudott vele együtt utazni s miután apja, aki Beogradban tartózkodik, látni akarta, egyedül engedte a hosszú utra, s ő szerencsésen meg is érkezett rendeltetési helyére. Az övében egy táska lógott, amely tele volt cukorkákkal és édeséggel, amellyel az utasok a kis fiút megajándékozták. A vasuti rendőrség a bátor, kis fiúcskát megvendégelte és másnap átadta apjának, akinek fogalma sem volt fiu érkezéséről s aki boldogan szorította magához a kis Robinsont. — Egy subotica magyar lap erről az esetről szenzációs „részleteket” közölt, s többek között azt írja, hogy a fiut zárt *póstacsomagban* küldték Berlinből Beogradba. Az illető lap tudósítója még azt is látta, hogy a kis fiút „meggémberedett” állapotban húzták ki a *póstacsomagból*. Valóban furcsa fogalmi lehetnek a subotica lapnak saját olvasóiról, ha feltételezi, hogy valaki is elhiggye, mintha gyermekeket *póstacsomagban* lehessen szállítani. Kár volt a lap szerkesztőjét átteni a határon.

Ablakok és egyfogatu lószerszám

eladó Zrinyi-utca 71. szám alatt.

A dinár árfolyamai

Bécs	1254.—	Prága	59.975
Budapest	1260.—	Berlin	—

Okt. 27	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.20	—	—	177.50
Zürich	—	10.885	10.93	1926.50
Newyork	519.75	56.475	56.50	—
London	25.155	274.10	279.50	484.7/s
Páris	21.675	235.—	—	418.—
Milano	20.525	225.—	225.—	397.—
Prága	15.425	167.80	167.7/s	296.25
Berlin	—	13.46	13.475	2380.—
Budapest	72.80	794.—	794.—	14.—
Brüsszel	20.375	255.50	257.50	449.50
Bécs	—	796.50	—	14.1/s
Bukarest	2.50	26.75	—	47.7/s
Amsterdam	—	—	22.70	4024.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 október 27, 5 óra

Bécs	796.50	Prága	167.80
Páris	235.—	Zürich	1088.50
Milano	225.—	London	274.10
Newyork	56.47	Budapest	—

Irányzat: pénz és áru szilárd

Zagrebi tőzsde

1925 október 27, 5 óra

Bécs	797.—	Prága	168.75
Páris	238.—	Zürich	1090.—
Milano	225.25	London	274.3/s
Newyork	56.50	Budapest	—

Irányzat: szilárd

Chicago terménytőzsde

1925 október 27, 10 óra

Buza		Tengeri	
December	145.5/s	December	72.7/s
május 1926	143.25	május 1926	77.5/s
Julius	126.3/s	Julius	—

Irányzat: buza, tengeri szilárd

(AVALA)

A DUNA VIZALLÁSA

Október 10-én reggel	—	—	200
Október 11-én	—	—	190
Október 12-én	—	—	178
Október 13-án	—	—	170
Október 14-én	—	—	165
Október 15-én	—	—	160
Október 16-án	—	—	155
Október 17-én	—	—	150
Október 18-án	—	—	148
Október 19-én	—	—	146
Október 20-án	—	—	141
Október 21-én	—	—	138
Október 22-én	—	—	135
Október 23-án	—	—	134
Október 24-én	—	—	148
Október 25-én	—	—	180
Október 26-án	—	—	208
Október 27-én	—	—	228

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig vesszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

A legjobb minőségű

falusi liszt

korpa, kukorica, zab stb. a legolcsóbb árban kapható, díjmentesen házhoz szállítva.

Gausz János, Futoski put 66

1636 Telefon 534. 1—0

Pléh sparherdek, dobkályhák

nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Željeznicka ul. 38.

Figyelem!**HÖLGYEIM!****Figyelem!**

A LEGJOBB MINŐSÉGŰ és LEGUJABB NŐI és LEÁNYKABÁTOKAT
valamint szövet- és selyemruhákat, mindennemű női szőrmebundákat és sportkabátokat
JUTÁNYOSAN SIKERÜLT KÜLFÖLDÖN BESZEREZNI, melyeket

Olcsó és kiárusításszerű áron

bocsájtok eladásra. **PLATZ LÁSZLÓ, NOVISAD** Kralja Petra ul. 30.

APRÓ HIRDETÉSEK

RÉZÜSTÖK a legnagyobb választékban Vasa Maločić rézművesnél Novi Sad, Kisačka ul. 32.
2024-1-12

HIMZÉSEKET, ajourzást, piissirozást, damburozást a legizlesebben vállal himzőnő Bana Jelasića (Mikes K) ulica 6.

JOGVÉGZETT FIATAL-EMBER a gabona és malom szakmában teljesen jártas, bármilyen állást, vagy munkát vállal. Cím a kiadóban. 1-4

NÉZZE ÁT RÉGI LEVELEZÉSEIT. Ha van öreg levelezése bármely országból, 1840-1900. év között, megveszem a borítékjait a rajta levő postabélyegekkel. Magas árat fizetek! FISER J. RIHARD, írógép-mester, Futoski put 77. Novisad. Lövölde. 2135-1-3

FEHÉRNEMŰ és felsőruha VARRÓNO, elsőrendű munkaerő, jobb házakhoz ajánlkozik. Cím a kiadóban. 2048-1-2

HIRDETÉSEK

**Egy garderoab-szekrény,
egy jégszekrény
és egy cimbalom**

olcsón azonnal eladó Željeznička ul. 18. sz.

ELADÓ

a Homoktelepen II. csoport 97. szám alatt
**1 hold szőlő,
3/4 „ szántó**
egy tagban, rajta szoba és konyhából álló ház. Cím: Novisad, Deák u. 28.
2077-1-3

Belvárosban egy kirkattal bíró
szabó vagy cipésműhely
olcsón kiadó. Cím: Jugokomercia lakásközvetítő irodában, Parnogmlina ul. 10.

Kősó és darált só

Minden mennyiségben raktárról szállít
a legolcsóbb napi áron

Bischoff János, Novi Vrbas 268/1.
2105-1-5

Minden számú
kötőgépek részletfizetésre is, valamint **kötőgéptük**
és részek kaphatók

Forgács Benő

varrógép és kerékpár kereskedésében Novisad, (2101) Pasicseva ulica 22. (1-3)

Akik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvel megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre írjanak, Póstafrók szám 75

818-0

Virágkereskedők és kertészek figyelmébe!

Lágy **vasdrót** és horg. drót minden számban rövidebb darabokban mint hulladék
igen-olcsó áron eladó.

Igen alkalmas olcsó **kötöződrót.**

Kapható:

KRAMER TESTVÉREK

drótárugyárában NOVISAD, Mali Liman.
2200-1-0

4 voltos

ARKKUMULÁTORT

keresünk megvételre rádióhasználatra. Cím a kiadóhivatalban.

1-3

Ha állásra van szüksége,
forduljon „Jugokomercia” állásközvetítőhöz, Parnogmlina ulica 10.

HITÉLET

magyar keresztény folyóirat. - Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mošorin—Bačka

Fajtiszta gyönyörű

4 darab orosz spicc

kölyökkutya eladó. Parnogmlina ulica 10.

Az új Moravetz Album a legszebb ajándék.

Az idei Karácsonyra a Moravetz Album harmadik kötete jelenik meg. 18 egész új dal, tánc és magyar nótá sláger, azonkívül Bartók: Este a székelyeknél, Puccini: Toska, Liszt: Rhapsodia, Rubinstein: Azra stb. stb. összesen 35 mű, melyek egyenként véve 1250 leibe kerülnének, van az új Moravetz Albumban felvéve. Ezen új albumnak nem szabad hiányozni egyetlen művelt család zongorájáról sem, ára 70 Dinár. Az első kötet hegedű kiadása (klarinéon és mandolinon is játszható) 48 Dinár, cimbalomra 48 Dinár. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a Moravetz zeneműkiadónál, Timisoarán.
2047-1-6

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

„ARGUS” általános információs iroda BEOGRAD

A legnagyobb tudakozóiroda Jugoszláviában.
ARGUS megakadályozza a kétes követeléseket és veszteségeket,
ARGUS összekötéseket létesít tőkeerős házakkal,
ARGUS lehetőséget nyújt az S. H. S. államba való exportra,
ARGUS olcsón és biztosan gondoskodik az országban incassóról,
ARGUS informál az előforduló állami szállításokról,
ARGUS sok ezer elsőrangú referenciával rendelkezik
Előfizetési díj hitelfelvilágosításokra:
10 értesítés 400 dinár. 25 értesítés 875 dinár.
50 értesítés 1500 dinár. 100 értesítés 2500 dinár.
Táviratcím: ARGUS — BEOGRAD.
2086-1-0

Fischer Vladimir és Társa

NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban)
Telefon 364.

„Hafa Solid” harisnyák és keztük nagykereskedése és „KETTENMARKE” (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyágyári lerakata.

Csak nagyban! — Gyári árak!